

EL TRENCANOUS

Índex

• Presentació del concert	2
• Fitxa artística	3
• Guió del concert-espectacle	4
• Objectius pedagògics	5
• Conceptes pedagògics	6
• Recursos didàctics	9

PRESENTACIÓ DEL CONCERT

La Carla i el Quintet Quatre+1 us conviden a fer un viatge màgic al món que va imaginar Piotr Iltx Txaiovski en el seu ballet del Trencanous. Per recórrer aquest univers el vehicle que farem servir serà el somni i ens hi acompanyarà la Carla.

Tot comença un dia quan la Carla decideix posar ordre a les golfes i es troba una caixa plena de contes; entre tots els llibres es troba "El Trencanous". Només recordar com li agradava aquesta història apareixen de cop i volta uns músics. Amb la imaginació i la música, la Carla i els músics ens portaran fins la màgica nit de Nadal quan la Martina i en Roc esperen impacients obrir els regals de Nadal.

El motiu de fer aquest espectacle és poder aproximar la música, el teatre i la literatura als infants. Volem facilitar l'observació de la música en directe i de prop a través d'històries màgiques i d'aventures perquè les nenes i els nens puguin experimentar amb els seus propis sentits, pensaments i sentiments. Els petits elements escènics (la il·luminació, l'atrezzo, el vestuari...) estan dissenyats per ajudar l'escolta activa.

FITXA ARTÍSTICA

Títol: El Trencanous

Actriu: Sílvia Blavia

Músics:

Maria Bachs, flauta travessera

Enric Tudela, oboè

José María Martínez, clarinet

Marc García, trompa

Rosa María Cases, fagot

Música: Piotr Ilitx Txaikovsky

Arranjaments: José María Martínez

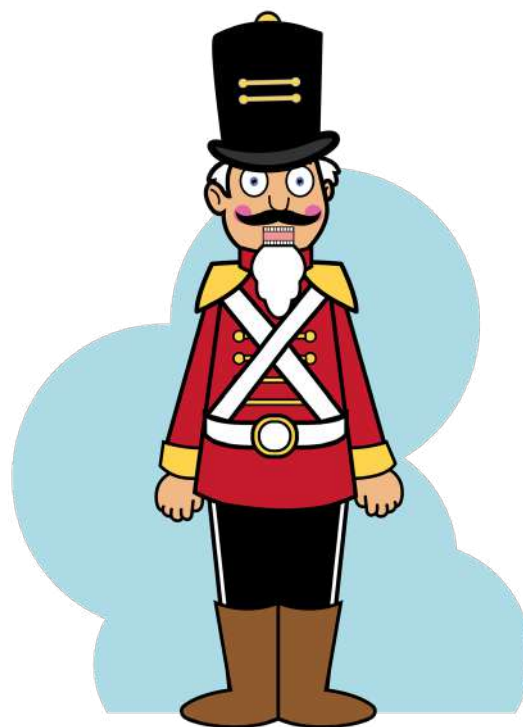
Direcció musical: Quintet Quatre+1

Direcció escènica: Sílvia Blavia

Durada espectacle: 50 minuts (aprox.)

Destinació: cicle infantil

Espai escènic: interior i exterior

GUIÓ DEL CONCERT-ESPECTACLE

TÍTOL	AUTOR
1. Obertura miniatura	P. I. Txaikovski
2. Entreacte Carmen	G. Bizet
3. Nana bressol	J. Brahms
4. Marxa	P. I. Txaikovski
5. Dansa de la fada de sucre	P. I. Txaikovski
6. Xocolata - Dansa espanyola	P. I. Txaikovski
7. Cafè - Dansa àrab	P. I. Txaikovski
8. Te - Dansa xinesa	P. I. Txaikovski
9. Trépak - Dansa russa	P. I. Txaikovski
10. Dansa dels mirlitons	P. I. Txaikovski
11. Vals de les flors	P. I. Txaikovski

OBJECTIUS PEDAGÒGICS

- Gaudir de l'aproximació de les manifestacions artístiques i desenvolupar una posició crítica i un posicionament pluralista en l'aproximació als artistes i a les manifestacions artístiques i culturals.
- Conèixer la formació clàssica del quintet de vent fusta, quins instruments l'integren i saber diferenciar els seus timbres i els materials amb els que estan construïts.
- Mostrar curiositat per com els i les artistes indaguen en el coneixement, l'experiència i la imaginació per fer música i arts escèniques.
- Comprendre que les manifestacions artístiques i culturals estan fetes per homes i dones i per a ser representades a un públic.
- Explorar, experimentar i conèixer que l'art és una manera de donar forma a les experiències, a les idees i a les emocions.
- Valorar i respectar el fet artístic propi i dels altres. Entendre que l'art és una manera de comunicar-se i d'expressar els sentiments, les descobertes i les capacitats i peculiaritats de cadascú.

LA FAMÍLIA DEL VENT FUSTA + 1: EL QUINTET DE VENT

La formació del quintet de vent va esdevenir un dels ensembles més emblemàtics de la música de cambra gràcies a les composicions, principalment, de F. Danzi i A. Reicha i des del 1800 fins a avui en dia segueix sent una de les formacions predilectes dels compositors. Gràcies a les diferents famílies d'instruments de les que està formada, aquesta formació ofereix moltes possibilitats a l'hora de buscar diferents textures o colors en la seva sonoritat, fins al punt que compositors com G. Ligeti han aconseguit major èxit amb algunes composicions després de reinstrumentar-les per a quintet de vent (com és el cas de les "Sechs Bagatellen" que originalment formaven part de la "Musica Ricercata", original per a piano sol).

La flauta

La flauta és l'instrument més agut del quintet de vent. Tot i que, avui en dia, el més habitual és veure flautes fetes de metall, formen part de la família del vent-fusta. En algunes ocasions s'utilitza també un flautí que és una flauta més petita i més aguda, i en aquest cas, és més habitual que estiguin fets de fusta.

El clarinet

El clarinet és el segon instrument més agut de la formació; és també membre de la família del vent- fusta, però forma part dels instruments de canya simple. Aquesta classificació fa referència a la manera en que es crea el so; aquest es produeix al fer vibrar una canya mitjançant l'aire amb l'ajuda de les claus i el propi cos del clarinet.

L'oboè

S'assembla al clarinet, per l'aspecte i el registre i té un so fàcilment reconeixible. Això es deu a que tot i formar part també del vent-fusta, l'oboè és part dels instruments de canya doble. Això vol dir que per fer-lo sonar s'ha de fer vibrar la meitat d'una canya amb l'altra meitat.

El fagot

El fagot és l'instrument més greu del quintet de vent. Fins a l'aparició del contrafagot era també l'instrument més greu de la família del vent-fusta. A l'igual que l'oboè, és un instrument de canya doble.

La trompa

La trompa és l'únic instrument de la formació que no és membre de la família de vent-fusta; forma part de la família del vent-metall. Una altra diferència és que per fer sonar la trompa el músic ha de produir el so amb el seu propi cos (en aquest cas, els llavis), i l'instrument es limita a amplificar-lo.

Us proposem un seguit d'activitats per treballar abans i després de veure l'espectacle. L'objectiu de les activitats que us oferim és la de treballar des de la transversalitat; no només implica als mestres de música, la idea és fer partícip a tots els mestres implicats en l'educació dels infants. Seria interessant evitar l'ensenyament aïllat de la música i facilitar l'aprenentatge de manera més integrada i globalitzadora. Les diverses fitxes que us facilitem intenten potenciar el treball des de diferents àmbits de l'escola: plàstica, llengües o tecnologia, i així poder crear un projecte comú amb el professorat, l'alumnat i el centre.

RECURSOS DIDÀCTICS ABANS DEL TRENCANOUS

Lectura del conte

El Trencanous, Un preciós conte de Nadal

Autor: A. Dumas - E. T. A Hoffman

Adaptació: Dani Coma

Il·lustracions: Munsta Vicente

Editorial: Bellaterra Música. Ed

El Trencanous

Autor: E. T. A. Hoffmann

Adaptació: John Cech

Il·lustracions: Éric Puybaret

Traducció Jordi Vidal

Editorial: Edicions Baula

Trencanous i el Rei dels Ratolins

Esriptor: HOFFMANN, E. T. A.

Il·lustradora: Maria Tarragó

Traducció: Josep Palet

Editorial: SD Edicions

Activitat Bufem

Escull un recorregut o crea un i bufant fes moure la pilota.

Material:

- Pilota: de ping-pong, de paper, globus, bales.
- Recorregut proposat: la trompa.
- Tot tipus de material per crear el teu propi recorregut amb ponts, túnels, pujades i/o baixades.

Normes:

- S'ha d'acompanyar la pilota només amb l'aire, com si toquéssim un instrument de vent.
- No es pot tocar en cap moment la taula i/o el recorregut; és convenient ficar les mans enrere.

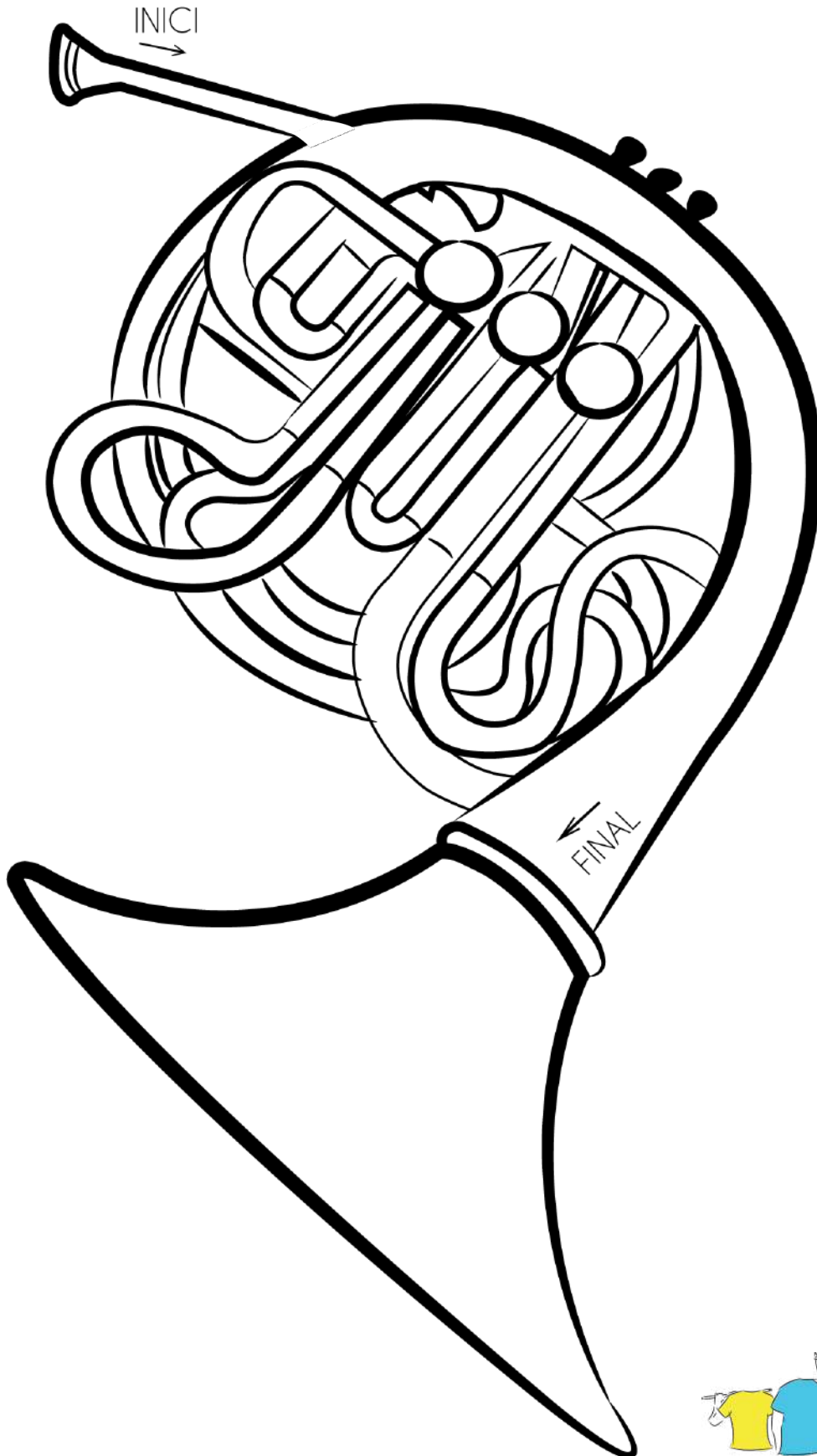
Objectiu:

- Ser capaços de controlar la potència de l'aire.
- Ser conscients de la respiració.

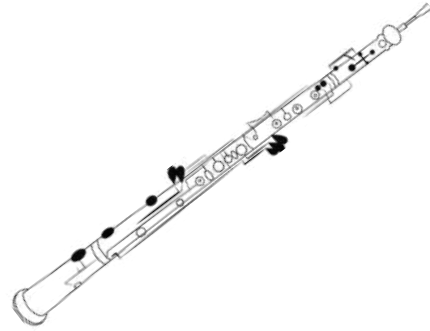
Activitat: Bufem

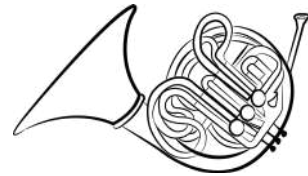

Relaciona la paraula amb el dibuix corresponent:

FAGOT

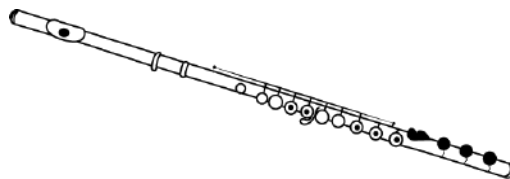
CLARINET

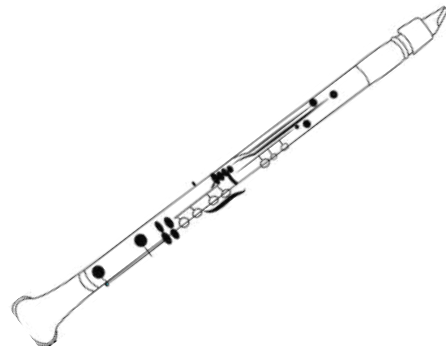
TROMPA

FLAUTA

OBOÈ

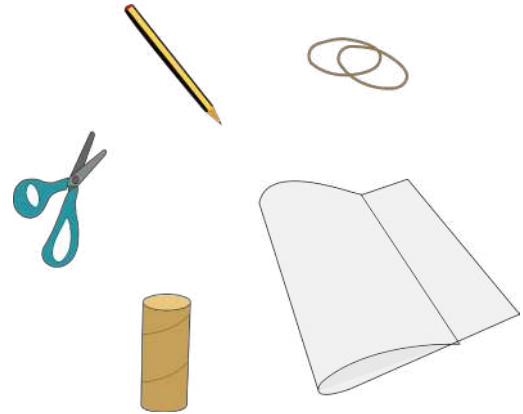

Construeix un Mirlitó:

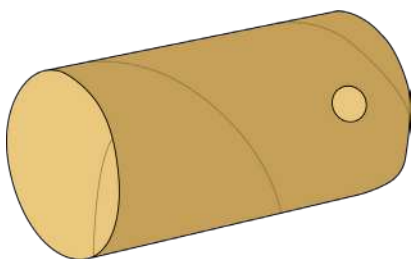
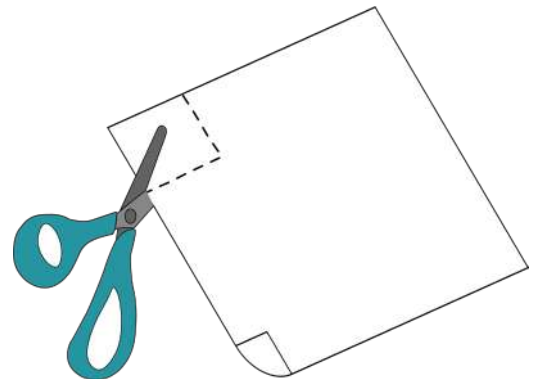
Material:

- Cilindre o tub de cartró
- Paper de ceba o bossa de plàstic
- Gomes elàstiques
- Llapis per fer forats
- Tissores

Construcció:

Agafem el paper de ceba o bossa de plàstic i es talla amb les tissores un quadrat d'aproximadament 10 cm per cada costat.

Prenem el cilindre o tub de cartró i a uns 2 cm d'un dels extrems fem un petit forat amb l'ajuda del llapis, d'un centímetre d'amplada, com si fos el d'una flauta travessera.

Construeix un Mirlitó:

Fiquem el quadrat de plàstic retallat al damunt de l'extrem on no hi ha el forat i s'afageix les gomes elàstiques de manera que quedi tens el paper.

Ara ja podem fer sonar el mirlitó.

RECURSOS DIDÀCTICS DESPRÈS DEL TRENCANOUS

Dibuixa i pinta un dels instruments:

Mots encrauts:

A crossword puzzle grid with the following numbered starting points:

- 7: Down, top-left.
- 8: Down, top-right.
- 4: Down, middle-left.
- 1: Across, middle-left.
- 2: Across, middle-left.
- 3: Across, middle-right.
- 5: Across, bottom-middle.
- 8: Across, bottom-middle.
- 5: Across, bottom-middle.
- 6: Across, bottom-middle.
- 4: Across, bottom-left.
- 6: Down, bottom-left.
- 7: Across, bottom-right.

Clues and icons:

- Icon of an open book with a downward arrow pointing to square 7.
- Icon of a flute with a downward arrow pointing to square 8.
- Icon of a flute with a downward arrow pointing to square 2.
- Icon of a flute with a rightward arrow pointing to square 3.
- Icon of a trumpet with a downward arrow pointing to square 4.
- Icon of a flute with a rightward arrow pointing to square 1.
- Icon of a flute with a rightward arrow pointing to square 5.

The grid contains a black square at the intersection of the 8th row and the 4th column.

Mots encrauats:

Horizontals:

1. Títol del conte.
2. Instrument més greu del quintet de vent fusta.
3. Instrument de canya simple de la família de vent fusta.
4. País d'Àsia que apareix al conte amb més habitants del món.
5. Dansa oriental o dansa _____.
6. Aliment que es forma a partir del cacau.
7. País natal del compositor.
8. Vals de les _____, última dansa de l'espectacle.

Verticals:

1. Instrument més agut del quintet de vent fusta.
2. Instrument de canya doble amb un so fàcilment reconeixible.
3. Dansa del _____, aliment bàsic per fer dolços.
4. Instrument de vent metall que pertany al quintet de vent fusta.
5. Material per fer sonar alguns dels instruments de vent fusta; originàriament fetes de bambú.
6. És un instrument de vent i també és un dolç, semblant a un kazoo.
7. Nom del personatge principal del conte.
8. Compositor de la música del conte.

Qüestornari:

- 1) Quin tipus d'embocadura té la flauta travessera?
- 2) Quin tipus d'embocadura té la trompa?
- 3) Quin tipus d'embocadura té el clarinet?
- 4) Quin tipus d'embocadura té el fagot?
- 5) Quin tipus d'embocadura té l'oboè?
- 6) Quins instruments, dels citats anteriorment, tenen la mateixa embocadura?
- 7) Quins instruments, dels citats anteriorment, pertanyen a la mateixa família?
- 8) Quin instrument, dels citats anteriorment, és de canya simple?
- 9) Quin instrument, dels citats anteriorment, que és de metall pertany a la família de vent-fusta?
- 10) Quin és l'instrument més agut?
- 11) Quin és l'instrument més greu?

- 12) Com es diu el compositor del Trencauous?
- 13) De quin país és el compositor del Trencauous?
- 14) En quina època de l'any passa aquesta història?
- 15) Qui construeix/arregla el Trencauous?
- 16) Què és un Trencauous?
- 17) A quins països viatgen el Trencauous i la Carla?
- 18) Què és un ballet?
- 19) Quin ha estat el fragment que més t'ha agradat? Per què?
- 20) Quin ha estat el fragment que menys t'ha agradat? Per què?
- 21) Quina emoció has sentit al final de l'espectacle?

Els maniquins:

Què és un maniquí? Un model del cos humà que fan servir els artistes; també podem veure'ls en els aparadors de botigues de roba.

- Ens posem amb parelles.
- Decidim qui fa de maniquí i qui manipularà el maniquí.
- És important saber que el maniquí té un cos molt fi però resistent i que es pot moure molt fàcilment.
- La persona que manipula, col·loca les parts del cos de maniquí en la posició que ell decideix i el maniquí s'hi queda parat fins que el manipulador la canviï. Podem moure: les mans, els braços, els peus, les cames, el tronc, el cap, els ulls, la boca, els dits, etc.
- D'aquesta manera podrem representar diferents moments de l'obra.

